

Ca l'Oleguer

Lliçà d'Amunt

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Carrer Major número 17
Emplaçament La Sagrera

Coordenades:

Latitud: 41.610146187212
Longitud: 2.2387218709494
UTM Est (X): 436569
UTM Nord (Y): 4606773

Classificació

Número de fitxa 08107 - 103
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: L'edifici està sent reformat.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 6669501DG3066N0001HO
Autoria de la fitxa Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)
Data de registre de la fitxa: dg., 25/08/2024 - 20:50

Descripció

Edifici de planta rectangular, de planta baixa, pis i golfes, amb façana asimètrica. Ca l'Oleguer té façana a tres carrers i està situat al carrer Major, a l'entorn de la Sagrera.

A la planta baixa hi ha el portal d'entrada, de doble fulla de fusta, amb arc rebaixat, desplaçat a la dreta. A l'esquerra de la façana hi ha una finestra.

Al primer pis hi ha una finestra situada al centre i dos balcons, un a cada costat.

Les obertures, excepte el portal d'entrada, estan emmarcades per una faixa engaltada i contenen una dovella central sobresortint.

Entre el primer pis i les golfes hi ha un fris motllurat amb tres òculs ceràmics de ventilació del sostremort. Al pis de golfes hi ha dues finestres bessones amb arc de mig punt, fet de maó. Les golfes s'han aixecat per fer una planta practicable.

La teulada és a doble vessant.

Història

L'edifici de ca l'Oleguer està situat a la zona de la Sagrera.

L'aparició de les parròquies va anar associada a l'establiment de les sagreres en època medieval. El nucli primitiu de la sagrera correspon a l'espai entre la plaça de l'església, el carrer de mossèn Blancafort, el carrer de la Sagrera i el carrer Major.

Al llarg del temps, les sagreres van esdevenir espais sagrats pel fet que contenien temples i cementiris, convertint aquest espai de trenta passes al voltant de l'església en una terra d'immunitat, d'asil i de protecció. Per a diversos estudiosos, les sagreres tenien una funció funerària per la presència fonamental del cementiri. Aquesta relació directa entre sagrera i cementiri, es fa palesa en l'ús dels termes "*sacraria*", "*cellaria*" o "*cimiterium*" en referència a l'espai sagrat que envoltava l'església ja des del segle XI.

Si bé la pràctica d'enterrar al voltant del temple es remunta ja a temps visigòtics, el cert és que al llarg de l'Edat Mitjana aquest costum acabarà accentuant-se tot reforçant la dimensió sagrada de l'espai. Tant és així que arran de la Pau i Treva impulsada per l'abat Oliba al segle XI, acabarà per definir-se de manera clara l'espai de la sagrera com a recinte sagrat amb un marcat caràcter protector. Així, s'establí que en un espai de trenta passes al voltant de l'església no es podia combatre ni delinquir sots pena d'excomunió, doncs aquell qui violés la santedat d'aquest espai incorreria en sacrilegi i seria mereixedor del càstig diví, essent exclòs de la comunitat cristiana.

En plena ebullició de la violència senyorial a les terres del Principat, les sagreres esdevenien espais segurs per als habitants, qui tot sovint hi ubicaven els seus cellers, graners i habitatges, restant així protegits de l'embat i cobdícia dels senyors feudals, al temps que donava lloc a una estructura urbanística característica d'aquells temps en forma de nuclis poblacionals organitzats de manera concèntrica al voltant de l'església.

En el cas de la sagrera de Lliçà d'Amunt, l'historiador Jaume Vilaginés afirma que aquesta es degué omplir ràpidament de pobladors i edificis, donant lloc a l'aparició de carrers interiors. La primera notícia històrica de la sagrera de Lliçà correspon al any 1098, essent referida en un text que llegeix: "*cum ipsas casas.. et quomodo afrontat in porticum ecclesie predicte sive in ipsa strata qui transit per ipsa sacraria*".

Aquesta no és però l'única referència documental de la sagrera de Lliçà d'Amunt. Ja l'any 1121, l'existència d'un nucli de població al voltant de l'església queda constatada quan Guislabert, vescomte de Barcelona, defineix la sagrera de "*Llissano Superiori*" en mà del bisbe Oleguer. També l'any 1280 hi tenim constància d'una venda d'habitatges de Guillem de Caldes a favor d'Agustí Bosc, mostrant així l'existència de moviment de compra i venda de cases en aquest indret. Una altra referència la trobem l'any 1364 quan Bernat Oliveres es reconeix com a "*homo proprius, solidus, habitans et affocatus*" pel monestir de Sant Miquel de Fai per la possessió d'unes cases a la sagrera de Lliçà d'Amunt.

Part d'aquesta documentació la trobem en arxius patrimonials, sovint conservada en forma d'antics protocols que fan referència a algunes cases i peces de terra de l'entorn de la sagrera de Lliçà. Un cas interessant és el de la cessió que feu el rector de Sant Julià de Lliçà de drets sobre diversos immobles a la sagrera en favor de l'hereu del mas Puig. Aquest al seu torn sotsestablí a Joan Estaper poc abans de 1789, quan li féu de precari. La casa en que els Estraper s'establiren era "*d'un sol baix i un sol alt, amb un trosset de terra davant*" a la sagrera, sent limitada pel "*camí de les professons*" a ponent amb terres de la rectoria.

Fou així que van aparèixer diverses cases que sovint han perdurat fins als nostres dies com és el cas de can Font, can Moliner (enderrocat l'estiu del 2007), can Montseny, can Mortori, can Carnisser Vell, can Salvi, ca la Fe, ca la Coixa, ca la Rusques, can Vila, can Ferrer o can Quico. Tot i que habitualment els inquilins i propietaris serien petits pagesos, no era estrany trobar negocis familiar que acabarien donant nom a les pròpies cases, com fou el cas de can Carnisser.

Bibliografia

GARCIA-PEY, Enric (2010). *Recull Onomàstic de Lliçà d'Amunt. Els noms de casa, de lloc i de persona*. Ajuntament de Lliçà d'Amunt i Grup L'Abans, p.155.

